

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

Бочарова Ю.Г., Воробйова Ю.М., Яковенко Ю.В.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ
ДИСЦИПЛІНИ
«ІНФРАСТРУКТУРНИЙ РОЗВИТОК»**

Ступінь: бакалавр

Кривий Ріг
2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

Бочарова Ю.Г., Воробйова Ю.М., Яковенко Ю.В.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ
ДИСЦИПЛІНИ
«ІНФРАСТРУКТУРНИЙ РОЗВИТОК»**

Ступінь: бакалавр

Затверджено на засіданні
кафедри економіки та міжнародних
економічних відносин
Протокол № 4
від “30” вересня 2020 р.

Схвалено навчально-методичною радою
ДонНУЕТ
Протокол № 3
від “24” листопада 2020 р.

Кривий Ріг
2020

УДК 33 (477)

Бочарова, Ю.Г.

Інфраструктурний розвиток [Текст] : метод. рек. до вивч. дисц. / Бочарова Ю.Г., Воробйова Ю.М., Яковенко Ю.В., Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. економіки та міжнародних економічних відносин. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020. 43 с.

Методичні рекомендації призначені для здобувачів вищої освіти і включають інформацію щодо змісту модулів та тем дисципліни, планів семінарських занять, завдань з організації самостійної роботи та розподілу балів за видами робіт, що виконуються здобувачами протягом вивчення дисципліни.

УДК 339.972

© Бочарова Ю.Г., Воробйова Ю.М., Яковенко Ю.В., 2020

© Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	5
ЧАСТИНА 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	6
ЧАСТИНА 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	11
Змістовий модуль 1.	12
Змістовий модуль 2.	13
ЧАСТИНА 3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	23
Змістовий модуль 1.	24
Змістовий модуль 2.	28
Рекомендована література	41

ВСТУП

Інфраструктура є однією із найважливіших складових економічної системи, виступає одночасно як результат і як джерело економічного розвитку та зростання будь-якої країни, тому підготовка фахівців економічних спеціальностей у ДонНУЕТ передбачає вивчення дисципліни «Інфраструктурний розвиток», яка покликана сформувати у здобувачів вищої освіти систему знань про інфраструктуру, її види та особливості розвитку як в Україні, так і в інших країнах світу.

Після вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти будуть:

знати та розуміти сутність, джерела та етапи розвитку інфраструктури національної економіки;

розуміти механізм впливу інфраструктури на стан та особливості соціально-економічного розвитку країни;

знати складові виробничої та соціальної інфраструктури країни, підприємства;

вміти проводити аналіз та оцінку стану та особливостей розвитку інфраструктури національної економіки та підприємства;

ідентифікувати та інтерпретувати сучасні проблеми розвитку виробничої та соціальної інфраструктури національної економіки в цілому, підприємств зокрема;

вміти обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку виробничої та соціальної інфраструктури, механізму їх впливу на соціально-економічний розвиток країн та підприємств;

вміти використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів, аналітичних звітів, прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Інфраструктурний розвиток – гібридна дисципліна, яка поєднує аудиторну (28 годин лекцій та 28 годин практичних занять) та позааудиторну активності (Moodle).

ЧАСТИНА 1.
ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни денна/заочна форма навчання
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Вибіркова дисципліна
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	1
Лекції, годин	28 / 8
Практичні / семінарські, годин	28 / 8
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	94 / 134
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	4
самостійної роботи студента	6,7
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Ціль – формування системи знань про інфраструктуру, її види та особливості розвитку.

Завдання: ознайомлення із поняттям, видами та значенням інфраструктури; набуття вмінь оцінювати стан та перспективи розвитку інфраструктури, у т.ч. виробничої та соціальної, розробляти стратегії їх розвитку.

Предмет: статика та динаміка інфраструктури.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Поняття, види та значення інфраструктурного розвитку

Тема 2. Розвиток інфраструктури національної економіки

Тема 3. Розвиток виробничої інфраструктури

Тема 4. Розвиток соціальної інфраструктури

Тема 5. Розвиток інфраструктури підприємства.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні засади розвитку інфраструктури					
Тема 1. Поняття, види та значення інфраструктурного розвитку	25	4	4		17
Тема 2. Розвиток інфраструктури національної економіки	25	4	4		17
Разом за змістовим модулем 1	50	8	8	0	34
Змістовий модуль 2. Розвиток виробничої та соціальної інфраструктури					
Тема 3. Розвиток виробничої інфраструктури	36	8	8		20
Тема 4. Розвиток соціальної інфраструктури	36	8	8		20
Тема 5. Розвиток інфраструктури підприємства.	28	4	4		20
Разом за змістовим модулем 2	100	20	20	0	60
Усього годин	150	28	28	0	94

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	2	3
1	Семінар запитань і відповідей Сутність, значення та види інфраструктури	2
2	Семінар запитань і відповідей Розвиток інфраструктури	2
3	Семінар – розгорнута бесіда Сутність та значення інфраструктури національної економіки	2
4	Семінар – дискусія Варіативність сучасних видів національних економік та їх інфраструктури	2
5	Семінар – розгорнута бесіда Транспортна інфраструктура	2
6	Семінар – розгорнута бесіда Інфраструктура видобутку, передачі, зберігання енергії	2
7	Семінар – розгорнута бесіда Інфраструктура водопостачання та каналізаційної системи	2
8	Семінар – розгорнута бесіда Інфраструктура комунікації	2
9	Семінар – розгорнута бесіда Соціально-побутову інфраструктура	2
10	Семінар – розгорнута бесіда Соціально-культурну інфраструктура	2

1	2	3
11	Семінар – дискусія Особливості та проблеми розвитку соціальної інфраструктури в розвинених країн	2
12	Семінар – дискусія Особливості та проблеми розвитку соціальної інфраструктури в Україні	2
13	Семінар запитань і відповідей Виробнича інфраструктура підприємства	2
14	Семінар – дискусія Невиробнича інфраструктура підприємства	2
Всього		28

5. Розподіл балів, які отримують студенти

- вид контролю: екзамен

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: впродовж семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру (очна форма навчання)

№ теми практичного заняття	Аудиторна робота					Позаауди торна робота	Сума балів
	Тестові завдан- ня	Ситуацій- ні завдання, задачі	Обговорен- ня теоретични х питань теми	Індиві- дуальне завдання	ПМК	Завдання для самостійно го виконання	
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1							
1			1				1
2	1		1				2
3			1				1
4	1	1	1			6	9
Разом змістовий модуль 1	2	1	4	0	5	6	18
Змістовий модуль 2							
5		1	1				2
6		1	1				2
7			1				1
8	1		1				2
9		1	1				2

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
10		1	1				2
11		1	1				2
12	1	1	1				3
13		1	1			6	8
14	1	1	1				3
Разом змістовий модуль 2	3	8	10	0	5	6	32
Разом							50

Оцінювання студентів протягом семестру (заочна форма навчання)

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	50	100
10	25	15		

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	
60-69	E	3, «задовільно»
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

**ЧАСТИНА 2.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО
СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ІНФРАСТРУКТУРИ

Семінар 1 «Сутність, значення та види інфраструктури»

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Сутність поняття «інфраструктура»

Значення інфраструктури для розвитку соціально-економічних систем різних ієрархічних рівнів

Види інфраструктури

Семінар 2 «Розвиток інфраструктури»

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Особливості розвитку інфраструктури

Види розвитку інфраструктури

Етапи розвитку інфраструктури

Джерела розвитку інфраструктури

Принципи розвитку інфраструктури

2. Індивідуальне тестування

Семінар 3 «Сутність та значення інфраструктури національної економіки»

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Сутність поняття «інфраструктура національної економіки»

Інфраструктура національної економіки

Значення інфраструктури для розвитку та модернізації національної економіки

Доктрина життєво важливої інфраструктури

Семінар 4 «Варіативність сучасних видів національних економік та їх інфраструктур»

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Національні економіки та їх різновиди

Моделі розвитку національної економіки

Варіативність інфраструктур національних економік

Критична інфраструктура

Складові ринкової інфраструктури

Нормативно-правове забезпечення розвитку інноваційної інфраструктури

Інноваційна інфраструктура та її складові

Виробнича та соціальна інфраструктура

2. *Індивідуальне тестування*

3. *Вирішення задач, розв'язання кейсів*

1. «Збільшення інфраструктурного капіталу приводить до зростання ВВП»¹.

Питання:

Чи погоджуєтеся ви із даною думкою. Відповідь обґрунтуйте.

Опишіть механізм впливу інфраструктури на зростання ВВП.

Які існують напрями та інструменти збільшення інфраструктурного капіталу?

2. «Як свідчать результати аналізу рейтингу «The World's Most Innovative Companies», що складається Forbes, країнами-лідерами за кількістю найбільш інноваційних компаній в світі є промислово розвинені країни, країни із високим рівнем доходів. Серед країн, що розвиваються, у рейтингу фігурують Бразилія, Китай, Індія, Індонезія, Росія, Таїланд. При чому особливо виділяються країни БРІК. Найбільша кількість інноваційних компаній зосереджена у США, Японії, Китаї, Франції, Об'єднаному Королівстві, Швейцарії, Південній Кореї, Індії, Данії»²

Питання:

Як ви вважаєте, із чим пов'язаний той факт, що країнами-лідерами за кількістю інноваційних компаній, є промислово розвинені країни?

Які фактори сприяють тому, активно розвивається інноваційна інфраструктура?

Про що свідчить активний розвиток елементів інноваційної інфраструктури в країні?

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 РОЗВИТОК ВИРОБНИЧОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Семінар 5 «Транспортна інфраструктура»

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Транспортна інфраструктура та її складові

Особливості транспортної інфраструктури

Наземна транспортна інфраструктура

Водна транспортна інфраструктура

Інфраструктура повітряного транспорту

¹ Савченко В.Ф. Інфраструктура національної економіки як необхідна умова економічного зростання. URL: <http://surl.li/eqolw>

² Бочарова Ю.Г. Концепція формування та стратегія розвитку інноваційної інфраструктури: монографія / Ю.Г. Бочарова. Кривий Ріг: Чернявський Д.О., 2017. 327 с.

Мультимодальна транспортна інфраструктура
Нормативно-правове забезпечення розвитку транспортної інфраструктури
Сучасний стан та особливості транспортної інфраструктури в Україні

2. Вирішення задач, розв'язання кейсів

1. Уряд розглядає питання про розбудову транспортної інфраструктури. Можливі два варіанти дій.

А. Розбудувати залізничну інфраструктуру вартістю **1080** тис. дол. За даних умов можливі великий попит на даний вид інфраструктури (річний доход у розмірі **780** тис. дол. протягом наступних **7** років) з ймовірністю **0,8** та низький попит (щорічні збитки **60** тис. дол.) з ймовірністю **0,2**.

Б. Розбудувати автомобільну інфраструктуру вартістю **2000** тис. дол. За даних умов можливі великий попит на даний вид інфраструктури (щорічний доход у розмірі **600** тис. дол. протягом наступних **4** років) з ймовірністю **0,1** та низький попит (щорічні збитки **180** тис. дол.) з ймовірністю **0,9**.

В. Відкласти розбудову транспортної інфраструктури на один рік для збирання додаткової інформації, яка може бути позитивною з ймовірністю 0,6 та негативною – 0,4. У випадку позитивної інформації можна розбудувати транспортну інфраструктуру за вказаними вище розцінками, а ймовірності великого та низького попиту змінюються на 0,8 та 0,2 відповідно. Доходи залишаються як у попередньому випадку. У випадку негативної інформації уряд відмовиться від розбудови інфраструктури.

Визначити найбільш ефективну альтернативу, ґрунтуючись на очікуваних доходах.

Семінар 6 «Інфраструктура видобутку, передачі, зберігання енергії»

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Енергетична інфраструктура та її складові.

Цілі управління розвитку енергетичної інфраструктури.

Інфраструктура видобутку енергії.

Інфраструктура передачі енергії.

Інфраструктура зберігання енергії.

Інфраструктура зберігання енергії.

Нормативно-правове забезпечення розвитку інфраструктура видобутку, передачі, зберігання енергії.

Енергетичний баланс України.

Сучасний стан та особливості розвитку інфраструктури видобутку, передачі, зберігання енергії в Україні.

3. Вирішення задач, розв'язання кейсів

1. «Базова конфігурація формули енергетичної безпеки: енергозаощадження та енергоефективність + власні енергоресурси (вугілля, природний газ, уранова руда, нафта, біомаса + інші відновлювані джерела енергії) + диверсифікація імпорту + стратегічні резерви + інтеграція в енергетичний простір ЄС (сполучені та синхронізовані енергетичні мережі) + захист критичної енергетичної інфраструктури»³.

Питання:

Розгляньте доцільність включення у формулу енергетичної безпеки кожного із зазначених компонентів. Відповідь обґрунтуйте.

Чи є формула енергетичної безпеки ідеальною? Які компоненти ви би рекомендували додати? Відповідь обґрунтуйте

Які заходи необхідно вжити Україні для підвищення її енергетичної безпеки? Відповідь обґрунтуйте.

2. Зниження енергоємності ВВП України є одним із пріоритетів розвитку країни до 2035 р. Планується зменшити енергоємність ВВП країни: у порівнянні з ВВП (ПКС): від поточних 0.25 т н.е./тис. дол. США до 0.12 т н.е./тис. дол. США ВВП (за ПКС); у порівнянні з ВВП (номінальним): від поточних 0.96 т н.е./тис. дол. США до 0.26 т н.е./тис. дол. США ВВП (номінально)»⁴.

Питання:

Які існують способи зменшення енергоємності ВВП країни у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі? Відповідь обґрунтуйте.

Які економічні наслідки матиме зниження енергоємності ВВП країни? Відповідь обґрунтуйте.

Семінар 7 «Інфраструктура водопостачання та каналізаційної системи»

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Види водопостачання

Системи водопостачання

Джерела водопостачання

Нормативно-правове забезпечення розвитку водопостачання та каналізаційної системи

Баланс водоспоживання та водовідведення

Інфраструктура водопостачання

Інфраструктура водовідведення

Інфраструктура каналізації

³ Енергетична стратегія України до 2035 року “Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність”. URL: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:wxRrd1HhXoJ:mpe.kmu.gov.ua/minugol/doccatalog/document%3Fid%3D245165790+&cd=1&hl=uk&ct=clnk&gl=ua>

⁴ там само

Сучасний стан та особливості розвитку інфраструктура водопостачання та каналізаційної системи в Україні

Семінар 8 «Інфраструктура комунікації»

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Нормативно-правове забезпечення розвитку інформаційно-комунікаційної інфраструктури

Телекомунікаційні мережі загального користування

Інформаційно-телекомунікаційні системи

Інформаційні автоматизовані системи

Кібербезпека

Global Information Infra-structure (GII)

Сучасний стан та особливості розвитку інформаційно-комунікаційної інфраструктури в Україні

2. Індивідуальне тестування

Семінар 9 «Соціально-побутову інфраструктура»

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Сутність поняття «соціально-побутову інфраструктура»

Складові соціально-побутової інфраструктури

Житлово-комунальне господарство

Інфраструктура побутового обслуговування населення

Пасажирський транспорт

Торгівля та громадське харчування

Рівні управління розвитком житлово-комунального господарства

Інфраструктура поводження з побутовими відходами

Проблеми розвитку інфраструктури

2. Вирішення задач, розв'язання кейсів

«Станом на 2019 рік завдяки впровадженню в 1462 населених пунктах роздільного збирання побутових відходів, роботі 34 сміттесортувальних ліній, 1 сміттєспалювального заводу і 3 сміттєспалювальних установок в Україні було перероблено та утилізовано близько 6,1 % побутових відходів, з них: 2 % спалено, а 4,1 % побутових відходів потрапило на заготівельні пункти вторинної сировини та сміттєпереробні лінії. Однак, решту українських побутових відходів (94%) захоронено.

За 2019 рік в Україні утворено майже 53 млн. м³ побутових відходів, або понад 10 млн тонн, які було розміщено на 6 тис. сміттєзвалищ і полігонів загальною площею майже 9 тис. га.

Отже, на сьогодні найбільш поширеним способом переробки побутових відходів є захоронення, не спрямоване на отримання додаткової енергії чи сировини»⁵.

Питання:

Охарактеризуйте стан та особливості розвитку інфраструктури поводження з побутовими відходами в Україні.

Які елементи інфраструктури поводження з побутовими відходами є більш ефективними та необхідно розвивати в Україні? Відповідь обґрунтуйте.

Які збиткиносять сміттєзвалища економіці країни? Як можна вирішити цю проблему?

Семінар 10 «Соціально-культурну інфраструктура»

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Інфраструктура охорони здоров'я

Інфраструктура рекреаційного господарства

Державні кадастри природних ресурсів

Інфраструктура торгівлі та ресторанного господарства

Інфраструктура фізичної культури та спорту

Інфраструктура соціального забезпечення

Інфраструктура освіти

Інфраструктура культури та мистецтва

2. Вирішення задач, розв'язання кейсів

Рівень розвитку соціальної інфраструктури є важливими показником привабливості країни. Проаналізуйте показники, які беруться до уваги під час складання рейтингу «Best countries in the world to live and work» (табл.1).

Питання:

Чи може даний рейтинг використовуватися як показник розвитку та задоволеності населення соціально-культурною інфраструктурою? Відповідь обґрунтуйте.

Як ви вважаєте, чому скандинавські країни займають високі позиції у цьому рейтингу?

⁵ Джерело: Міністерство розвитку громад та територій України. Поводження із побутовими відходами: від «А» до «Я». URL: <https://www.minregion.gov.ua/press/news/povodzhennya-z-pobutovymy-vidhodamy-vid-a-do-ya/>

Таблиця 1 - Best countries in the world to live and work

Rank	Country	World Happiness Ranking	Average Monthly Salary	Cost of Living	Property Price to Income Ratio	Quality of Healthcare	Global Peace Level
1	Switzerland	7.43	€5307	122.4	8.68	72.44	1.375
2	Denmark	7.6	€3150	83	7.45	80	1.316
3	Iceland	7.494	€2519	100.48	6.74	65.92	1.072
4	Norway	7.554	€2825	101.43	8.77	74.36	1.536
5	Australia	7.228	€3009	73.54	7.52	77.38	1.419
6	Finland	7.769	€2464	70.38	8.35	75.79	1.488
7	New Zealand	7.307	€2315	72.53	8.52	73.81	1.221
8	Netherlands	7.488	€2526	73.75	7.51	74.65	1.53
9	Austria	7.246	€2068	70.38	10.88	78.73	1.291
10	Canada	7.278	€2084	67.62	7.97	71.58	1.327

Джерело: *Best countries in the world to live and work*. URL: <https://scandasia.com/best-countries-in-the-world-to-live-and-work/>

Семінар 11 «Особливості та проблеми розвитку соціальної інфраструктури в розвинених країнах»

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Соціально-побутова інфраструктура розвинених країн

Соціально-культурну інфраструктуру розвинених країн

Метрики привабливості країни та її соціальної інфраструктури

2. Вирішення задач, розв'язання кейсів

На основі поданої нижче інформації визначте, чи може даний рейтинг використовуватися як показник розвитку національної інфраструктури (табл.1). Відповідь обґрунтуйте.

Питання:

Які ще рейтинги та чому можуть використовуватися для оцінки стану та особливостей розвитку соціальної інфраструктури?

Чим пояснюється той факт, що найкращі результати за Quality of Life Index демонструють розвинені країни?

Таблиця 1 – Рейтинг країн Quality of Life Index

Rank	Country	Quality of Life Index	Purchasing Power Index	Safety Index	Health Care Index	Cost of Living Index	Property Price to Income Ratio	Traffic Commute Time Index	Pollution Index	Climate Index
1	Switzerland	190.82	110.96	78.65	74.47	131.75	8.42	28.73	20.09	80.05
2	Denmark	190.01	94.73	73.28	79.96	91.67	6.66	28.69	20.40	81.80
3	Netherlands	183.31	83.89	72.78	75.76	78.64	7.35	27.81	25.28	87.11
4	Finland	182.79	89.05	72.99	76.40	77.46	8.64	28.96	11.86	56.64
5	Austria	182.37	78.23	74.77	78.40	75.49	10.40	25.68	19.20	77.79
6	Australia	181.52	99.29	57.56	77.71	84.14	7.38	35.04	23.48	92.70
7	Iceland	179.10	71.88	75.87	65.69	96.77	6.31	19.98	16.24	68.81
8	Germany	176.76	93.72	64.58	73.77	70.62	9.12	31.36	27.48	82.97
9	New Zealand	175.77	81.44	57.74	73.58	79.14	8.09	30.70	23.81	96.35
10	Norway	173.57	79.43	66.65	75.50	106.09	8.49	26.87	18.14	68.68

Джерело: *Quality of Life Index by Country*. URL: https://www.numbeo.com/quality-of-life/rankings_by_country.jsp

Семінар 12 «Особливості та проблеми розвитку соціальної інфраструктури в Україні»

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Нормативно-правове забезпечення розвитку соціально-побутової та соціально-культурної інфраструктури в Україні

Стан та особливості розвитку соціально-побутової інфраструктури України

Стан та особливості розвитку соціально-культурної інфраструктури України

2. Індивідуальне тестування

3. Вирішення задач, розв'язання кейсів

На основі інформації, поданої нижче, зробіть висновок про державні пріоритети розвитку соціальної інфраструктури України.

Таблиця – Видатки державного бюджету за функціональною класифікацією, млрд грн

Статті витрат	X рік	Темпи росту до X-1 року, %
1	2	3
Всього видатків, у тому числі:	1075,1	9,1
Загальнодержавні функції (без урахування видатків на обслуговування державного боргу)	48,9	3
Обслуговування боргу	119,2	3,3
Оборона	106,6	9,9
Громадський порядок, безпека та судова влада	142,4	21,8

1	2	3
Економічна діяльність	72,4	13,8
Охорона навколишнього природного середовища	6,3	20,5
Житлово-комунальне господарство	0,11	-63,6
Охорона здоров'я	38,6	70,5
Духовний та фізичний розвиток	10,0	-1,4
Освіта	51,7	16,5
Соціальний захист та соціальне забезпечення	218,6	33,4
Міжбюджетні трансферти	260,3	-12,9

Джерело: Інформація Міністерства фінансів України про виконання Державного бюджету України за 2019 рік. URL: <https://ukurier.gov.ua/media/files/2020-2/%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE.pdf>

Семінар 13 «Виробнича інфраструктура підприємства»

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Інфраструктура підприємства та її складові
 Виробнича інфраструктура підприємства
 Інструментальне господарство підприємства
 Ремонтне господарство підприємства
 Транспортне господарство підприємства
 Складське господарство підприємства
 Енергетичне господарство підприємства

2. Вирішення задач

1. Представник логістичного відділу підприємства має визначитися із видом транспорту, який доцільно використати для доставки комплектуючих із заводу. У нього є 2 альтернативи: автомобільний транспорт та залізничний (табл. 1).

Таблиця 1 – Вихідна інформація для прийняття рішення

Вид транспорту	Транспортний тариф, грн/комплект	Розмір поставки комплектів	Строки поставки, днів
Залізничний транспорт	420	50	5
Автомобільний транспорт	800	30	3

Завод знаходиться у місті Кривий Ріг, а підприємство – у Дніпро. Потреби виробництва 150 комплектів на рік. Ціна комплекту – 50 тис. грн. Витрати на утримання запасів складають 30% на рік від їх вартості.

2. Представнику економічної служби підприємства необхідно визначитися із планом перевозок продукції підприємства, який би забезпечував мінімальні сумарні транспортні витрати для підприємства, виходячи із інформації, поданої нижче (табл 1, 2).

Таблиця 1 – Наявний попит та залишки продукції на складах підприємства

Показники	1	2	3
Склад підприємства, пропозиція, кг	25	55	60
Споживачі, попит, кг	40	20	80

Вартість перевезення продукції

Склад підприємства	Споживач		
	1	2	3
1	4 грн за 1 кг	2 грн за 1 кг	1 грн за 1 кг
2	5 грн за 1 кг	1 грн за 1 кг	7 грн за 1 кг
3	3 грн за 1 кг	5 грн за 1 кг	6 грн за 1 кг

Вирішити задачу методом північно-західного кута, методом Фогеля, методом потенціалів.

3. Ви – успішний підприємець, який керує власною збутовою бізнес-мережею із 4 магазинів. Ви провели аналіз залишків товару у вашій мережі і з'ясувалося, що кожен із 4 елементів Вашої збутової мережі потребує поповнення товарів. Закупити за кордоном у виробника даний товар Ви не можете, оскільки кордони країни тимчасово закриті через пандемію COVID-19. Провівши аналіз пропозиції даного товару на ринку, було з'ясовано, що існує лише 3 фірми, які мають ексклюзивні права продажу товару, дані фірми реалізують стратегію B2B. Ціна на товар, що Вас цікавить, однакова у всіх Ваших потенційних постачальників, однак варіюється вартість перевезення. Визначте оптимальний план доставки товару у Ваші магазини від постачальників. Вихідні дані для аналізу подано у таблиці 1.

Таблиця 1 – Вихідні дані для аналізу

Постачальники	Споживач			
	1, потреба 20 одиниць продукції	2, потреба 40 одиниць продукції	3, потреба 30 одиниць продукції	4, потреба 60 одиниць продукції
Постачальник 1, запас 50 одиниць продукції	6 грн/ од.	1 грн/ од.	2 грн/ од.	8 грн/ од.
Постачальник 2, 70 одиниць продукції	3 грн/ од.	4 грн/ од.	7 грн/ од.	2 грн/ од.
Постачальник 3, 30 одиниць продукції	4 грн/ од.	5 грн/ од.	3 грн/ од.	4 грн/ од.

Вирішити задачу методом північно-західного кута, методом Фогеля, методом потенціалів

Семінар 14 «Невиробнича інфраструктура підприємства»

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Соціальна інфраструктура підприємства та її складові

Соціальна відповідальність бізнесу та розвиток соціальної інфраструктури підприємства

2. Індивідуальне тестування

3. Вирішення задач, розв'язання кейсів

Ви – успішний підприємець. Поступового Ваше підприємство розширюється і разом із розширенням Ви починаєте думати про розбудову невиробничої інфраструктури підприємства. Для прийняття рішення Ви доручили провести анкетування співробітників щодо того, які елементи невиробничої інфраструктури підприємства є для них цікавими та отримали інформацію, подану у таблиці 1.

Таблиця 1 – Вихідні дані для аналізу, % від респондентів

Елемент невиробничої інфраструктури підприємства	Зацікавлений	Незацікавлений	Важко відповісти	Більше зацікавлений, ніж незацікавлений
Бази відпочинку	18	25	19	38
Їдальня	25	22	15	38
Бібліотека	15	28	32	25
Медпункт	10	18	50	22
Спортивний зал	30	20	15	35
Освітній центр	36	10	25	29

На основі отриманої інформації, визначте пріоритети розбудови соціальної інфраструктури підприємства.

**ЧАСТИНА 3.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ВСТУП ДО ТЕОРІЇ ІНФРАСТРУКТУР

Семінар 1 «Сутність, значення та види інфраструктури»

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу ([3-26]) для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

Види інфраструктури

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Інфраструктура розуміється як умова суспільного розвитку

- A. інституційний підхід
- B. ресурсний підхід
- C. системний підхід
- D. структурно-функціональний підхід

2. Інфраструктура розуміється як ресурс, засіб, інструмент суспільного розвитку

- A. інституційний підхід
- B. ресурсний підхід
- C. системний підхід
- D. структурно-функціональний підхід

3. Інфраструктура розуміється як система, що забезпечує суспільний розвиток

- A. інституційний підхід
- B. ресурсний підхід
- C. системний підхід
- D. структурно-функціональний підхід

4. Інфраструктура розуміється як певний перелік складових та функцій, які вона виконує

- A. інституційний підхід
- B. ресурсний підхід
- C. системний підхід
- D. структурно-функціональний підхід

5. Найбільш розповсюдженим є поділ інфраструктури на

- A. виробничу та соціальну
- B. інформаційну та комунікаційну
- C. виробничу та інформаційну
- D. соціальну та комунікаційну

Семінар 2 «Розвиток інфраструктури»

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу ([3-26]) для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

Джерела розвитку інфраструктури

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Розвиток інфраструктури супроводжується кількісними змінами, що накопичуються та призводять до якісних змін, які й визначають сутність та особливості розвитку

А. спрямованість

В. кумулятивність

С. багатоваріантність

Д. циклічність

2. До основних статичних ефектів розвитку інфраструктури належать

А. створення нових робочих місць

В. збільшення кількості інноваційних підприємств (суб'єктів діяльності)

С. нарощення частки наукоємної та знанняємної продукції у ВВП

Д. правильні відповіді перша та друга

3. До основних динамічних ефектів розвитку інфраструктури належать

А. створення нових робочих місць

В. збільшення кількості інноваційних підприємств (суб'єктів діяльності)

С. нарощення частки наукоємної та знанняємної продукції у ВВП

Д. правильні відповіді перша та друга

4. Сьогодні до процесу розвитку як інфраструктури в цілому, так і інфраструктури зокрема, залучені не тільки уряди країн, але й міжнародні урядові та неурядові організації, представники бізнесу та громадяни

А. комплементарність

В. поліінструментальність

С. мультиакторність

Д. немає правильної відповіді

5. Розвиток інфраструктури може відбуватися за рахунок регіонального, міжнародного науково-технічного та інноваційного співробітництва та їх різних форм, національних зусиль

А. комплементарність

В. поліінструментальність

С. мультиакторність

Д. немає правильної відповіді

Семінар 3 «Сутність та значення інфраструктури національної економіки»

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу ([3-26]) для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

Доктрина життєво важливої інфраструктури

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Інфраструктура національної економіки – це

А. специфічна та функціональна сукупність одиниць структурно і організаційно єдиної системи взаємозв'язаних галузей і сфер діяльності людей, якій властива відповідна пропорційність, взаємозумовленість розміщення на території, обмеженій державними кордонами

В. структурно і організаційно єдина система взаємозв'язаних галузей і сфер діяльності людей, якій властива відповідна пропорційність, взаємозумовленість розміщення на території, обмеженій державними кордонами

С. суб'єкти інфраструктури підтримки суб'єктів малого підприємництва, які займаються інноваційною діяльністю

Д. забезпечення супроводу інноваційних процесів і прискорення комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок за рахунок передачі науково-технічних знань і досвіду з використанням спеціальних механізмів

2. Ефективна інфраструктура в господарському комплексі національної економіки сприяє

А. розмежування офіційної та «тіньової» інфраструктури зростає при збільшенні масштабів «тіньової» економіки

В. формуванню передумови для економічного зростання, посилює інвестиційні вкладення, сприяє ефективному використанню ресурсів

С. скороченню витрат обігу і прискорює рух товарних потоків

Д. забезпечення відкритого недискримінаційного доступу до певних об'єктів

3. Розвиток інфраструктури формує передумови для

А. розмежування офіційної та «тіньової» інфраструктур зростає при збільшенні масштабів «тіньової» економіки

В. економічного зростання, посилює інвестиційні вкладення, сприяє ефективному використанню ресурсів

С. скороченню витрат обігу і прискорює рух товарних потоків

Д. забезпечення відкритого недискримінаційного доступу до певних об'єктів

4. Доктрина життєво важливої інфраструктури обґрунтовує

А. розмежування офіційної та «тіньової» інфраструктур зростає при збільшенні масштабів «тіньової» економіки

- В. економічного зростання, посилює інвестиційні вкладення, сприяє ефективному використанню ресурсів
- С. скорочення витрат обігу і прискорення руху товарних потоків
- Д. забезпечення відкритого недискримінаційного доступу до певних об'єктів

5. Класифікацію структурних елементів функціональних складових інноваційної інфраструктури за організаційно-правовою формою доцільно проводити за

- А. класифікатором організаційно-правових форм господарювання
- В. класифікацією видів економічної діяльності
- С. класифікацією інституційних секторів економіки
- Д. класифікатор об'єктів адміністративно – територіального устрою України

Семінар 4 «Варіативність сучасних видів національних економік та їх інфраструктур»

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу ([3-26]) для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

Критична інфраструктура

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Ринкова інфраструктура національної економіки складається з наступних елементів

- А. торговельних організацій, міжнародної торгівлі, банківської системи, банківські установи, транспортної системи
- В. торговельних організацій, біржової торгівлі, банківської системи, небанківських установ, транспортної системи
- С. торговельних організацій, міжнародна торгівлі, фінансова системи, небанківських установ, транспортної системи
- Д. торговельних організацій, біржової торгівлі, фінансова системи, банківські установи, транспортної системи

2. Інноваційна інфраструктура – це

- А. специфічна складова інноваційної економіки, яка представляє собою складну систему, що характеризується певними вимірами, ознаками, функціями та архітектурою
- В. структурно і організаційно єдина система взаємозв'язаних галузей і сфер діяльності людей, якій властива відповідна пропорційність, взаємозумовленість розміщення на території, обмеженій державними кордонами
- С. суб'єкт інфраструктури підтримки суб'єктів малого підприємництва, які займаються інноваційною діяльністю що здійснює підтримку підприємців на ранній стадії їх діяльності шляхом

D. забезпечення супроводу інноваційних процесів і прискорення комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок за рахунок передачі науково-технічних знань і досвіду з використанням спеціальних механізмів

3. До спеціалізованих установ інноваційної інфраструктури найчастіше відносять

- A. стартапи
- B. інноваційні бізнес-інкубатори
- C. центри трансферу технологій
- D. всі відповіді вірні

4. До простих елементи інноваційної інфраструктури доцільно віднести

- A. стартапи
- B. інноваційні бізнес-інкубатори
- C. технопарки
- D. наукові парки

5. Ефективна інфраструктура в господарському комплексі національної економіки сприяє

- A. розмежування офіційної та «тіньової» інфраструктур зростає при збільшенні масштабів «тіньової» економіки
- B. формуванню передумови для економічного зростання, посилює інвестиційні вкладення, сприяє ефективному використанню ресурсів
- C. скороченню витрат обігу і прискорює рух товарних потоків
- D. забезпечення відкритого недискримінаційного доступу до певних об'єктів

4. Провести аналіз та зробити висновок про стан особливості розвитку інфраструктури України (на вибір) за 5 років.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 РОЗВИТОК ВИРОБНИЧОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Семінар 5 «Транспортна інфраструктура»

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу ([3-26]) для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

Нормативно-правове забезпечення розвитку транспортної інфраструктури
Сучасний стан та особливості транспортної інфраструктури в Україні

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Транспортну інфраструктуру (наземну (дороги, залізнодорожні мережі, громадській транспорт); водну (внутрішні водні шляхи, морські шляхи,

канали, порти); повітряну (послуги аеропорту, послуги авіаліній, контроль повітряного транспорту) відносять до

- A. виробничої інфраструктури
- B. соціальної інфраструктури
- C. мультимодальної інфраструктури
- D. немає правильної відповіді

2. Дороги, залізнодорожні мережі, громадській транспорт

- A. наземна транспортна інфраструктура
- B. водна транспортна інфраструктура
- C. повітряна транспортна інфраструктура
- D. мультимодальна транспортна інфраструктура

3. Мультимодальний логістичний комплекс, що надає увесь спектр послуг з обробки вантажів, їх розподілу, зберігання, страхування, торгівлі

- A. термінал
- B. хаб
- C. шлюз
- D. немає правильної відповіді

4. Великий пересадочний і перевантажувальний транспортний вузол з розвиненими сервісними послугами, який є центром передачі потоків товарів та інформації

- A. термінал
- B. хаб
- C. шлюз
- D. немає правильної відповіді

5. Розподільчий вузол, що виконує інтермодальну функцію, забезпечуючи перехід від одного виду транспорту до іншого

- A. термінал
- B. хаб
- C. шлюз
- D. немає правильної відповіді

Семінар 6 «Інфраструктура видобутку, передачі, зберігання енергії»

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу ([3-20]) для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

Нормативно-правове забезпечення розвитку інфраструктура видобутку, передачі, зберігання енергії.

Енергетичний баланс України.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. АЕС, ГЕС, ГАЕС, ТЕС, ТЕЦ, ВДЕ

- A. інфраструктура видобутку енергії
- B. інфраструктура споживання енергії
- C. інфраструктура розподілення енергії
- D. інфраструктура передачі енергії

2. Цілями управління розвитком енергетичної інфраструктури доцільно віднести

- A. зменшення ВВП країни за рахунок економічно ефективного розвитку ПЕК
- B. створення умов для надійного та якісного задоволення попиту на енергетичні продукти
- C. підвищення енергомісткості економіки
- D. всі відповіді вірні

3. Основними завданнями розвитку магістральних мереж до 2030 р. доцільно виділити такі

- A. створення нових і посилення чинних системоутворюючих зв'язків як усередині окремих енергетичних регіонів країни, так і між регіонами та з енергосистемами інших країн
- B. забезпечення видачі потужності діючих і споруджуваних електростанцій, забезпечення надійного електропостачання потужних вузлів електроспоживання
- C. підвищення якості та надійності передачі електроенергії (зокрема згідно з нормами ENTSO-E), сприяння розвитку конкуренції на ринку електроенергії
- D. всі відповіді вірні

4. Для підвищення надійності електропостачання необхідним є розвиток та розширення мереж напругою

- A. 220 кВ
- B. 300 кВ
- C. 330 кВ
- D. 400 кВ

5. Складова інфраструктура видобутку енергії, яка спеціалізується на видобутку сонячної енергії, повітряної енергії, біомасової енергії, геотермальної енергії тощо

- A. АЕС
- B. ГЕС
- C. ГАЕС
- D. ВДЕ

Семінар 7 «Інфраструктура водопостачання та каналізаційної системи»

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу ([3-26]) для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

Сучасний стан та особливості розвитку інфраструктура водопостачання та каналізаційної системи в Україні.

Нормативно-правове забезпечення розвитку водопостачання та каналізаційної системи.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Водозабір, станції водо підготовки, насосні станції, водоводи, магістральна та розподільча мережі

- A. основні елементи каналізації
- B. основні елементи водопостачання
- C. основні елементи інженерних інфраструктур територій
- D. основні елементи комунікації

2. Самопливні колектори, насосні станції, напірні колектори, споруди очищення і доочищення, випуски у водні об'єкти

- A. основні елементи каналізації
- B. основні елементи водопостачання
- C. основні елементи інженерних інфраструктур територій
- D. основні елементи комунікації

3. Комплекс споруд і мережі трубопроводів, призначений для відбору води із джерел, покращення її якості і подавання споживачам - це

- A. система водопостачання
- B. система каналізації
- C. система водовідведення
- D. немає правильної відповіді

4. Система каналізації, яка є економічно ефективною при багатопверховій забудові

- A. загальносплавна система
- B. роздільна система
- C. комбінована система
- D. немає правильної відповіді

5. Схеми каналізації міста може бути

- A. централізованою, децентралізованою та районною
- B. централізованою, районною та місцькою
- C. централізованою, децентралізованою та комбінованою

D. немає правильної відповіді

Семінар 8 «Інфраструктура комунікації»

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу ([3-26]) для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

Нормативно-правове забезпечення розвитку інформаційно-комунікаційної інфраструктури

Global Information Infra-structure (GII)

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Основними стратегічними напрямками створення і розвитку Національної інформаційно-комунікаційної інфраструктури (НІКІ)

A. формування єдиного інформаційного простору, в тому числі для вирішення завдань соціального захисту, медичного обслуговування населення, підвищення якості освіти, забезпечення потреб державного управління, правопорядку, оборони країни і національної безпеки

B. забезпечення суб'єктів інформаційного суспільства сучасними високоякісними інформаційними та комунікаційними послугами

C. забезпечення інтеграції НІКІ до глобальної інформаційної інфраструктури

D. всі відповіді вірні

2. Комплекс програмно-технічних засобів, організаційних систем та нормативних баз, який забезпечує організацію взаємодії інформаційних потоків, функціонування та розвиток засобів інформаційної взаємодії та інформаційного простору країни або організації

A. НІКІ

B. інфраструктура комунікації

C. соціальна інфраструктура

D. немає правильної відповіді

3. Сукупність територіально розподілених державних і корпоративних інформаційних систем, ліній зв'язку, мереж і каналів передачі даних, засобів комунікації і управління інформаційними потоками, а також організаційних структур, правових і нормативних механізмів, що забезпечують їх ефективне функціонування - це

A. інфраструктура пасажирський транспорт і зв'язок для обслуговування населення

B. житлово-комунальна інфраструктура

C. комунікаційна інфраструктура

D. інфраструктура охорони здоров'я

4. Інтегрована загальносвітова інформаційна мережа масового обслуговування населення планети на основі інтеграції глобальних і регіональних інформаційно-комунікаційних систем, а також систем цифрового телебачення і радіомовлення, супутникових систем і рухомого зв'язку

- A. ISPO
- B. GIS
- C. ITU
- D. всі відповіді вірні

5. Технологічний фундамент життєдіяльності інформаційного суспільства та один з об'єктів критичної інфраструктури держави

- A. інформаційно-комунікаційна інфраструктура
- B. інформативно-конституційна інфраструктура
- C. інформаційно-консультаційна інфраструктура
- D. інноваційно-комунікаційна інфраструктура

Семінар 9 «Соціально-побутова інфраструктура»

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу ([3-26]) для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

Нормативно-правове забезпечення розвитку соціально-побутової інфраструктури

Проблеми розвитку соціально-побутової інфраструктури

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Управління ЖКГ здійснюється на таких трьох рівнях

- A. загальнодержавному, регіональному, муніципальному
- B. регіональному, обласному, загальнодержавному
- C. муніципальному, обласному, регіональному
- D. всі відповіді вірні

2. Компонентами даної складової соціальної інфраструктури є: житлово-комунальне господарство, побутове обслуговування населення, торгівля та громадське харчування, пасажирський транспорт і зв'язок для обслуговування населення тощо

- A. соціально-побутовані інфраструктура
- B. соціально-культурна інфраструктура
- C. соціально-духовна інфраструктура
- D. соціально-виробнича інфраструктура

3. Складова соціально-побутової інфраструктури, яка забезпечує такі потреби населення: виготовлення взуття за індивідуальним замовленням,

виготовлення виробів з хутра за індивідуальним замовленням, ритуальні послуги тощо, - це:

- A. інфраструктура побутового обслуговування населення
- B. інфраструктура персоніфікованого обслуговування населення
- C. інфратсркутра індивідуального замовлення
- D. інфратсркутра соціально-побутового обслуговування населення

4. Складова соціально-побутової інфратсркутри, яка забезпечує просування товарів з виробничої сфери до споживача шляхом купівлі-продажу

- A. житлово-комунальне господарство
- B. побутове обслуговування населення
- C. торгівля та громадське харчування
- D. пасажирський транспорт і зв'язок для обслуговування населення

5. Для аналізу стану стану ита особливостей розвитку такої складової соціально-побутової інфратсркутри, як пасажирський транспорт і зв'язок для обслуговування населення використовують такі показники

- A. протяжність автомобільних шляхів загального користування, в тому числі з твердим покриттям
- B. кількість перевезених пасажирів у міжрайонному сполученні і пасажирооборот
- C. середня відстань перевезення пасажирів за окремими видами транспорту
- D. всі відповіді вірні

Семінар 10 «Соціально-культурна інфраструктура»

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу ([11-26]) для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

Державні кадастри природних ресурсів.

Особливості розвитку соціально-культурної інфратсркутри в Україні

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Інфраструктура, спрямована на створення умов для відтворення людини як біологічної істоти (через побутове середовище), задоволення її потреб через належні умови життя

- A. соціально-побутова інфраструктура
- B. соціально-культурна інфраструктура
- C. виробнича інфраструктура
- D. мультимодальна інфраструктура

2. Охорона здоров'я, рекреаційне господарство, фізична культура та спорт, соціальне забезпечення, освіта, культура, мистецтво та ін.

- A. соціально-побутова інфраструктура
- B. соціально-культурна інфраструктура
- C. виробнича інфраструктура
- D. мультимодальна інфраструктура

3. Стан соціальної інфраструктури визначає

- A. побутову привабливість поселень
- B. економічну привабливість поселень
- C. екологічну привабливість поселень
- D. критичну привабливість поселень

4. Складова соціально-культурної інфраструктури, основною метою розвитку якої є задоволення потреб населення в оздоровленні, відпочинку і змістовному проведенні вільного часу

- A. рекреаційне господарство
- B. освіта
- C. культура
- D. мистецтво

5. Складова соціально-культурної інфраструктури, основною метою розвитку якої задоволення потреб населення у забезпеченні інтелектуального, духовного розвитку людини

- A. рекреаційне господарство
- B. освіта
- C. культура
- D. мистецтво

Семінар 11 «Особливості та проблеми розвитку соціальної інфраструктури в розвинених країнах»

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу ([1-26]) для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

Метрики привабливості країни та її соціальної інфраструктури

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Інфраструктура, сприяє відтворенню духовних, інтелектуальних (через культурно-освітнє середовище) та значною мірою фізичних властивостей індивіда, формуванню його як економічно активної особистості, що відповідає певним вимогам суспільства до якості робочої сили

- A. соціально-побутова інфраструктура
- B. соціально-культурна інфраструктура
- C. виробнича інфраструктура

D. мультимодальна інфраструктура

2. Комплекс об'єктів (підприємств, закладів, організацій та споруд), які забезпечують умови функціонування суспільного виробництва і життєдіяльності населення, формування фізично та інтелектуально розвинутого, суспільно активного індивіда - це

- A. соціально-побутова інфраструктура
- B. соціально-культурна інфраструктура
- C. соціальна інфраструктура
- D. мультимодальна інфраструктура

3. Виражається у соціальних показниках розвитку суспільства, у створенні належних умов життєдіяльності людини та вдосконаленні сукупної робочої сили для зростання продуктивності суспільної праці й економічної ефективності виробництва

- A. ефективність соціальної інфраструктури
- B. ефективність економічної інфраструктури
- C. привабливість соціальної інфраструктури
- D. привабливість виробничої інфраструктури

4. ENTSO-E

- A. Європейська мережею системних операторів із передачі електроенергії
- B. Європейська мережа водопостачання
- C. Європейська транспортна мережа
- D. немає правильної відповіді

5. Система каналізації, яка набула активного розвитку у розвинених країнах, передбачає значні капіталовкладення та будівництво двох мереж із колектором

- A. напівроздільна система каналізації
- B. повна роздільна ситема каналізації
- C. загальносплавна система каналізації
- D. роздільна система каналізації

Семінар 12 «Особливості та проблеми розвитку соціальної інфраструктури в Україні»

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу ([1-26]) для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

Нормативно-правове забезпечення розвитку соціально-побутової та соціально-культурної інфраструктури в Україні

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Основою електроенергетики України є

- A. об'єднана енергетична система
- B. інтегральна енергетична система
- C. інтермодальна енергетична система
- D. немає правильної відповіді

2. Діяльність ЖКГ в Україні регулюється такими Законами України

- A. «Про житлово-комунальні послуги»
- B. «Про державне регулювання у сфері комунальних послуг», «Про відходи», «Про місцеве самоврядування в Україні»
- C. «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку»
- D. всі відповіді вірні

3. Найбільші обсяги виробництва електроенергії без витрат органічного палива в Україні забезпечують

- A. АЕС
- B. ГАЕС
- C. ВЕС
- D. ГЕС

4. Найбільша (у натуральному виразі, тис.т.) кількість (перевезення) вантажів перевозиться в Україні за допомогою

- A. автомобільного транспорту
- B. трубопровідного транспорту
- C. залізничного транспорту
- D. всі відповіді вірні

5. Облік стану природних ресурсів і визначення їх народногосподарського значення базуються в Україні на системі

- A. природноресурсних кадастрів
- B. природноресурсних балансів
- C. загальнодержавних кадастрів
- D. немає правильних відповідей

Семінар 13 «Виробнича інфраструктура підприємства»

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу ([1,2, 7-10, 21-26]) для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

Складське господарство підприємства

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Для оцінки ефективності інфраструктури підприємства використовують

- A. коефіцієнт повноти виробничої інфраструктури

- В. коефіцієнт повноти соціальної інфраструктури
- С. коефіцієнт повноти транспортної інфраструктури
- Д. коефіцієнт повноти мережевої інфраструктури

2. Сукупність підрозділів по створенню матеріальних умов, що забезпечують безперебійне і ефективне функціонування виробничого процесу, а також підрозділи з соціального обслуговування колективу

- А. інфраструктура підприємства
- В. соціальна інфраструктура
- С. виробнича інфраструктура
- Д. інноваційна інфраструктура

3. Розрахунок річної потреби в інструменті здійснюють на підставі

- А. запланованих обсягів виробництва продукції, номенклатури потрібної для цього оснастки і норм витрат інструменту
- В. нормативних запасів інструментів на початок року
- С. фактичних запасів інструментів
- Д. всі відповіді вірні

4. До основного завдання ремонтного виробництва доцільно віднести

- А. попередження передчасного зносу машин і механізмів, будівель і споруд, їх своєчасний ремонт і забезпечення робочої готовності обладнання, зниження витрат на ремонт, обслуговування та утримання обладнання
- В. організація матеріально-технічного постачання інструментом, організація обліку, зберігання, забезпечення робочих місць інструментом
- С. своєчасному і безперебійному обслуговуванні виробництва транспортними засобами з переміщення вантажів в ході виробничого процесу
- Д. прийманні матеріалів від постачальників, раціональному розміщенні матеріальних цінностей на території складу, забезпеченні збереження, якості і кількості матеріальних цінностей, контролі і підтримці нормативного рівня та комплектності запасів, формуванні раціонального складу тари та інше

5. Сукупність внутрішньовиробничих підрозділів підприємства, що зайняті придбанням, проектуванням, виготовленням, відновленням і ремонтом технологічної оснастки, її обліком, зберіганням і видачею на робочі місця

- А. інструментальне господарство
- В. ремонтне господарство
- С. складське господарство
- Д. усі відповіді вірні

4. Самостійно вирішіть задачу

Ви – успішний підприємець, який керує власною збутовою бізнес-мережею із 4 магазинів. Ви провели аналіз залишків товару у вашій мережі і з'ясувалося, що кожен із 4 елементів Вашої збутової мережі потребує поповнення товарів. Закупити за кордоном у виробника даний товар Ви не можете, оскільки кордони

країни тимчасово закриті через пандемію COVID-19. Провівши аналіз пропозиції даного товару на ринку, було з'ясовано, що існує лише 3 фірми, які мають ексклюзивні права продажу товару, дані фірми реалізують стратегію B2B. Ціна на товар, що Вас цікавить, однакова у всіх Ваших потенційних постачальників, однак варіюється вартість перевезення. Визначте оптимальний план доставки товару у Ваші магазини від постачальників. Вихідні дані для аналізу подано на рисунку 1.

$$\begin{array}{ccc}
 a = 40 & 20 & 80 & a = 60 & 35 & 25 & a = 30 & 40 & 20 & 60 \\
 b = 50 & 20 & 40 & 30 & b = 60 & 20 & 40 & b = 50 & 70 & 30 \\
 c = \begin{pmatrix} 8 & 5 & 5 & 3 \\ 1 & 2 & 4 & 2 \\ 7 & 3 & 1 & 5 \end{pmatrix} & c = \begin{pmatrix} 2 & 5 & 3 \\ 7 & 1 & 5 \\ 1 & 2 & 4 \end{pmatrix} & c = \begin{pmatrix} 6 & 3 & 4 \\ 8 & 4 & 2 \\ 5 & 7 & 6 \\ 8 & 4 & 4 \end{pmatrix}
 \end{array}$$

Рисунок 1 – Вихідні дані для вирішення задачі

Вирішити задачу методом північно-західного кута, методом Фогеля, методом потенціалів

Семінар 14 «Невиробнича інфраструктура підприємства»

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу ([1,2, 7-10,21-26]) для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

Соціальна відповідальність бізнесу та її взаємозв'язок із невиробничою інфраструктурою підприємства

3. Розв'яжіть тестові завдання

1. Складова частина загальної інфраструктури підприємства, що забезпечує життєдіяльність колективу

- A. виробнича інфраструктура підприємства
- B. соціальна інфраструктура підприємства
- C. рекреаційна інфраструктура підприємства
- D. освітня інфраструктура підприємства

2. Більша частка персоналу підприємства характеризується

- A. інструментальним типом мотивації працівників
- B. професійним тип мотивації працівників
- C. господарським типом мотивації працівників
- D. патріотичним типом мотивації

3. Напрямок діяльності приватної компанії, що передбачає комплекс заходів із реалізації соціальних ініціатив

- A. соціальне підприємництво
- B. соціальне підприємство
- C. соціальна відповідальність бізнесу,
- D. соціальне інвестування

4. Активний розвиток соціальної інфраструктури підприємства отримала на

- A. великих підприємствах
- B. середніх підприємствах
- C. малих підприємствах
- D. мікропідприємствах

5. Форми прояву соціальної відповідальності бізнесу

- A. відповідальний виробник
- B. відповідальний роботодавець
- C. відповідальний учасник соціальних відносин
- D. всі відповіді вірні

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Белов М.А., Павленко І.А., Решетняк Т.І. Управління інфраструктурою підприємства/ Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / За заг. ред. М. А. Белова. К.: КНЕУ, 2003. 112 с.
2. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. / І.М.Бойчик. К.: Кондор -Видавництво, 2016. 378 с.
3. Васильєв О.В. Методологія і практика інфраструктурного забезпечення функціонування і розвитку регіонів України. Монографія. Харків: ХНАМГ, 2007. 341 с.
4. Гейко Л.М., Сментина Н.В. Національна економіка: Навчальний посібник. Одеса: ротапринт, 2012 р. 315 с.
5. Інфраструктура товарного ринку : навчальний посібник / В.М. Пилявець, В.В. Озима, В.П. Заруба. К. : Аграрна освіта, 2015. 255 с.
6. Муніципальна соціально-економічна політика: навч. посіб. /В.В. Утвенко. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 140 с.

Додаткова

7. Белявцев М. І. Інфраструктура товарного ринку: навч. посіб. / М.І. Белявцев, Л. В. Шестопалова. Київ : Центр учбової літератури, 2005. 416 с.
8. Бочарова Ю.Г. Концепція формування та стратегія розвитку інноваційної інфраструктури: монографія / Ю.Г. Бочарова. Кривий Ріг: Чернявський Д.О., 2017. 327 с.
9. Інфраструктура регіонів України. Пріоритети модернізації. Аналітичне дослідження// ГО «Поліський фонд міжнародних та регіональних досліджень», Фонд імені Фрідріха Еберта. Київ, 2017. 108 с
10. Інфраструктура товарного ринку. Теоретичні засади : підручник / за ред. проф. О.О. Шубіна. Київ : Знання, 2009. 379 с.

Інформаційні ресурси

11. Аналітичний звіт «Стан та перспективи розвитку соціокультурної інфраструктури в ОТГ». URL: https://ck-oda.gov.ua/docs/2019/20122019_1.pdf.
12. Державна підтримка розвитку територій у 2019 році. URL: https://ck-oda.gov.ua/docs/2019/21082019_2.pdf.
13. Європейська Комісія. URL: https://ec.europa.eu/info/index_en.
14. Міністерство інфраструктури України. URL: <https://mtu.gov.ua/>.
15. Методичні посібники щодо ефективного інфраструктурного розвитку в ОТГ. URL: <https://ck-oda.gov.ua/metodychni-posibnyku/>.
16. Оновлення Енергетичної стратегії України на період до 2030 р. URL: <https://de.com.ua/uploads/0/1703-energystratagy2030.pdf>.
17. Постанова Кабінету Міністрів України Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/kp210179>.

18. Стан та перспективи розвитку інфраструктури регіонів. України. URL: <http://www.fes.kiev.ua/new/wb/media/InfrASTRUKTURA.pdf>.
19. The global competitiveness report. URL: <https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2020>.
20. United Nations. Sustainable Development Goals. URL: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>.
21. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
22. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>.
23. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>.
24. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>.
25. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>.
26. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>.

Навчальне видання

*Бочарова Юлія Геннадіївна,
Воробйова Юлія Миколаївна,
Яковенко Юрій Вячеславович*

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ
МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА**

Формат 60×84/8. Ум. др. арк. 2,75.

Донецький національний університет
економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
50042, Дніпропетровська обл.,
м. Кривий Ріг, вул. Курчатова, 13.
Свідоцтво суб'єкта видавничої
справи ДК № 4929 від 07.07.2015 р.